

قلم و کتاب
 سرسبز و سرسبز
 قلم و کتاب
 سرسبز و سرسبز

د. صلاح الدین جوہری

الحمد لله خالق الزوجين والصلاة والسلام على خير المرسلين، أما بعد:

﴿ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴾ وبعد:

محاسن ازدواج:

I- تحقیق عبودیت: ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ .

2- تقویت ایمان: عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نَصْفَ الْإِيمَانِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي))؛ در این حدیث تقوا دو قسمت شده است قسمتی ازدواج و ما بقی قسمتی دیگری... الاوسط للطبرانی 9025، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خُمُسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَصَّنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ)). ابن حبان 4252.

3- سکونت: ﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا ﴾ .

4- ادامه زندگی پس از مرگ: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی اللہ عنہ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ، إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ)). مسلم 3092.

5- کسب حسنات و پاداش: عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((وَفِي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ آيَاتِي أَحَدُنَا شَهْوَتُهُ، وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ؟ قَالَ: أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ فِيهَا وَزْرٌ، فَكَذَلِكَ إِذَا وَضَعَهَا فِي الْحَلَالِ كَانَ لَهُ أَجْرٌ)) مسلم 1680.

شناخت حقوق و
واجبات شرعی

شناخت روان

اهتمام به ارتباط
فطری

پرورش عواطف و
ابراز احساسات

کلیدهای
موفقیت
زندگی

﴿وَمَنْ مِثْلَ الَّذِي عَلَيْهِنَ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

و برای زنان، حقوق شایسته ای بر عهده مردان است، مانند حقوقی که برای مردان بر عهده آنان است و مردان را بر آنان [به خاطر اموری] حقوقی افزون است؛ و الله توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

شناخت حقوق و
واجبات شرعی

﴿فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا﴾

پس در گفتار خود با نرمی و ناز سخن نگوئید تا کسی که بیمار دل است طمع کند، و سخن پسندیده و شایسته گوئید.

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا﴾

و از نشانه های الله این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید.

شناخت
روان

نکته: مقصود از ازدواج با هم جنس خودمان از مخلوقات است، انس با انس و جن با جن و... و نفس مذکور در این آیه فردی زده است نه مرده، زیرا ازدواج با زنده صورت می گیرد، پس لازمه اش ارتباط عاطفی است.

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: (مَا يَخْفَى عَلَيَّ حِينَ تَكُونِينَ غَضْبِي وَحِينَ تَكُونِينَ رَاضِيَةً إِذَا كُنْتُ غَضْبَى قُلْتُ: لَا وَرَبِّ إِبْرَاهِيمَ وَإِذَا كُنْتُ رَاضِيَةً قُلْتُ: لَا وَرَبِّ مُحَمَّدٍ) فَقُلْتُ: صَدَقْتَ إِنَّمَا أَهْجُرَ اسْمَكَ قَالَتْ: فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ لَوْ نَزَلَتْ وَادِيًا فِيهِ شَجَرٌ كَثِيرٌ - قَدْ أَكَلَ مِنْهَا - وَوَجَدْتُ شَجَرَةً لَمْ يُؤْكَلْ مِنْهَا فِي أَيِّهَا كُنْتُ تَرْتَعُ بِعِيرِكَ؟ قَالَ: (فِي الَّذِي لَمْ يَرْتَعُ فِيهَا). تَرِيدُ أَنْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَمْ يَتَزَوَّجْ بَكراً غيرها. صحيح ابن حبان 4316.

وَعَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: جِئْتُ يَوْمًا وَالنَّوَى عَلَى رَأْسِي فَلَقَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَمَعَهُ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِهِ فَدَعَانِي ثُمَّ قَالَ: (إِخْ إِخْ) لِيَحْمِلَنِي خَلْفَهُ قَالَتْ: فَاسْتَحْيَيْتُ أَنْ أَمْشِيَ مَعَ الرِّجَالِ وَذَكَرْتُ الزَّيْبَ وَغَيْرَتَهُ ... صحيح ابن حبان 4483.

﴿فَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ﴾

زنان شما کشتزار شما هستید. پس، از هر جا [و هر گونه] که خواهید به کشتزار خود [در] آید. این آیه: دلالت بر اهمیت دادن به همسر نیز دارد چنانچه انسان به کشت خود اهمیت می دهیم.

اهتمام به
ارتباط فطری

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾

و از نشانه های الهی این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید و در میان شما دوستی و مهربانی قرار داد.

تا زمانی که احساسات در بر خورد بروز پیدا نکند عاطفه رشد نمی کند.

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾

یقیناً الهی از مؤمنان هنگامی که زیر آن درخت [که در منطقه حدیبیه بود] با تو بیعت می کردند خشنود شد، و خدا آنچه را [از خلوص نیت و پاکی قصد] در دل هایشان بود می دانست، در نتیجه آرامش را بر آنان نازل کرد، و پیروزی نزدیکی را [که پیروزی در خیبر بود] به آنان پاداش داد.

این آیه دلالت بر احترام و تقدیر از نیکی هاست، چنانچه الهی تعالی اینجا از صحابه رضایتش و تمجید می کند.

﴿لَنْ شُكِرْتُمْ لِأَزِيدَنَّكُمْ وَلَنْ كُفِّرْتُمْ إِنِّي عَلَىٰ شَدِيدٍ﴾

نمونه هایی از ابراز احساسات و پرورش عواطف:

۱- احترام و تقدیر ۲- سخنی نرم و نیکو ۳- بردباری و صبر و عصبانی نشدن ۴- التزام و پایبندی به دین خود و خانواده که همانند حجاب اگر محکم بسته شود عورت کشف نمی شود.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: "كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْبَلُنِي وَهُوَ صَائِمٌ، وَأَيْكُم يَمْلِكُ إِرْبَهُ كَمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَمْلِكُ إِرْبَهُ." مسلم 1860.

پرورش
عواطف و
ابراز
احساسات

۱- ازدواج سکونت و استقرار و امان و راحتی است...
﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا﴾

۲- ازدواج لباسی است که بر تن پوشانده می شود و انسان باید به لباسش اهمیت دهد تا کثیف نشود... ﴿هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لِهِنَّ﴾

۳- همسر نیاز به رعایت و اهتمام دارد چنان چه به مزرعه و کشت باید اهمیت داد... ﴿فَسَاوُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ شِئْتُمْ﴾

۴- همسر به وصف قرآن هم صحبت و رفیق زندگی است و این شرف و مکانت نباید پایمال شود... ﴿وَصَلِحْ إِلَيْهِ وَبَنِيهِ﴾

مقررات مشترک زندگی

مراعات مقررات زندگی از واجباتی است که در مقابل آن پاداش اخروی است.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ﴾
﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (۳۴) وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (۳۵) وَصَدِيقِهِ وَبَنِيهِ﴾

کوتاه آمدن در مقابل بعضی از حقوق در زندگی...
عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَفْرَكُ أَى: لَا يَبْغِضُ - مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ)). مسلم 2680.

انصاف در تعامل و در دادن حقوق و مستحقات و معاملات.. نه برابری و نه هم ظلم که در قیامت تاریکی است..
﴿وَبِئْسَ لِلْمُطَفِّينَ﴾: وای بر کسانی که در معاملات به نفع خودشان در وزن و مقدار کم و زیاد می کنند..
﴿وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ﴾: و از ارزش اموال مردم مکاهید.

به یاد داشتن نیکی ها و فراموش نکردن آن... و یاد آوری آن امتنان و منت گذاشتن نیست بلکه تذکر در انجام واجب است..
﴿وَأَنْ تَعْمُوا أَقْرَبَ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ﴾: و گذشت کردن شما به تقوا نزدیکتر است و در میان یکدیگر بزرگواری را فراموش نکنید..

پرهیز از گرفتن حقوق به هنگام خشم و عصبانیت و اختلافات و عجله کردن در احکام... و فجور در خصومت
قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ طَلَبَ حَقًّا فَلَيْطَلُبْهُ فِي عَفَافٍ: واف او غیر واف)): اگر فردی حقی از حقوقش را مطالبه کرد آن را به نیکی و با عفت و سخن نیک مطالبه کند هر چند که حق او ایفا شود یا نشود...

قال تعالى: ﴿أَوْ مَنْ يُنشِئُ فِي الْغَلِيَةِ وَهُوَ فِي الْإِنصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ﴾
آیا کسی را [شریک خدا قرار داده اند] که در زر و زیور پرورش یافته است و [هنگام] محادله و بحث بیانش روشن نیست؟

حفظ احترام و نیک سخن گویی...
﴿فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى﴾
﴿وَقُلْ لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ﴾
﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا﴾

پوزش طلبیدن و تواضع در زندگی عزت آفرین است...
قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِنِسَائِكُمْ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ الْوَدُودُ، الْوَلُودُ، الْعَنُودُ عَلَى زَوْجِهَا، الَّتِي إِذَا آذَتْ، أَوْ أُوذِيَتْ، جَاءَتْ حَتَّى تَأْخُذَ بِيَدِ زَوْجِهَا، ثُمَّ تَقُولُ: وَاللَّهِ لَا أَذُوقُ غَمَضًا حَتَّى تَرْضَى)).
صححه 287. ودود: با محبت... عنود: خیر خواه شوهر... لا اذوق غمضا: یعنی نمی خورم و چشمانم را نمی بندم.
قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ)). مسلم ۴۶۹۶.

مقررات مشترک زندگی

برابری حقوق مرد و زن مگر در بعضی موارد...

﴿وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ﴾: و برای زنان، حقوق شایسته ای بر عهده مردان است، مانند حقوقی که برای مردان بر عهده آنان است، و مردان را بر آنان [به خاطر اموری] حقوقی افزون است

مراعات فروق فردی...

﴿وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى﴾

حفظ اسرار زناشویی...

﴿فَالصَّلَاحُ قَنِينْتُ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ﴾: و زنان درستکار و صالح، فرمانبردارند و به پاس آنچه الله برای آنان حفظ کرده، اسرار [شوهران خود] را حفظ می کنند.

وعن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ مِنْ أَشَرِّ النَّاسِ، عِنْدَ اللَّهِ مَنْزِلَةَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ الرَّجُلَ يُفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ وَتُفْضِي إِلَيْهِ، ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا)). مسلم 2605.

سازش با حقائق:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: (إِنَّ مِنَ الْغِيَرَةِ مَا يُحِبُّ اللَّهُ وَمِنْهَا مَا يُبْغِضُ اللَّهُ فَأَمَّا الْغِيَرَةُ الَّتِي يُحِبُّ اللَّهُ فَالْغِيَرَةُ فِي اللَّهِ، وَأَمَّا الْغِيَرَةُ الَّتِي يُبْغِضُ اللَّهُ فَالْغِيَرَةُ فِي غَيْرِ اللَّهِ). صحيح ابن حبان 295.

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا ذَبَحَ الشَّاةَ يَقُولُ: ((أَذْهَبُوا بِذِي إِلَى أَصْدِقَاءِ خَدِيجَةَ))، قَالَتْ: فَأَغْضَبَتْهُ يَوْمًا - وفي رواية: قُلْتُ: لَقَدْ أَخْلَفَكَ اللَّهُ مِنْ عَجُوزٍ - مِنْ عَجَائِزِ قُرَيْشٍ - هَمَاءِ الشَّدَقِينَ! - فَقَالَ ﷺ: ((إِنِّي رَزَقْتُ حَبَهَا)). صحيح ابن حبان 6967 و 6969.

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: سئل رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَيْكَ؟ قَالَ: (عَائِشَةُ) قِيلَ لَهُ: لَيْسَ عَنْ أَهْلِكَ نَسْأَلُكَ قَالَ: (فأبوها). صحيح ابن حبان 7063.

وظایف زن یا حقوق شوهر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ، اتَّقِينَ اللَّهَ وَاتَّقُوا مَرْضَاتِ أَزْوَاجِكُنَّ، فَإِنَّ الْمَرْأَةَ لَوْ تَعْلَمُ مَا حَقُّ زَوْجِهَا لَمْ تَزَلْ قَائِمَةً مَا حَضَرَ غَدَاؤُهُ وَعَشَاؤُهُ)). بزار 1382.

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَصْلَحُ لِبَشَرٍ أَنْ يَسْجُدَ لِبَشَرٍ، وَلَوْ صَلَحَ لِبَشَرٍ أَنْ يَسْجُدَ لِبَشَرٍ، لِأَمْرَتِ الْمَرْأَةِ أَنْ تَسْجُدَ لَزَوْجِهَا مِنْ عَظَمِ حَقِّهِ عَلَيْهَا، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ كَانَ مِنْ قَدَمِهِ إِلَى مَفْرَقِ رَأْسِهِ قُرْحَةٌ تَنْجَسُ بِالْقَيْحِ وَالصِّدِيدِ، ثُمَّ اسْتَقْبَلَتْهُ تَلْحَسَةٌ، مَا آدَتْ حَقَّهُ)). احمد 12375.

۱- توقیر و احترام: ﴿الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ...﴾
﴿وَأَسْتَبْقَى الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ، مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ﴾

۲- اطاعت بانیکی: ﴿فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا﴾: پس اگر شما را اطاعت کردند [دیگر] بر آنها هیچ راهی [برای سرزنش] مجوید.
عن أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ حُمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَصَّنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ)). ابن حبان 4252.
اگر زنی از شوهرش به خاطر دینداری اطاعت کرد نه بخاطر عشق یا ترس یا مصلحت نباید توقع تشکر و تقدیر را داشته باشد... ﴿إِنَّمَا نَطَعُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا﴾

وظایف زن یا حقوق شوهر

۳- هم خوابی: ﴿نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ﴾: زنان شما کشتزار شما هستند.
 عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ فَبَاتَ غَضَبَانِ عَلَيْهَا **لَعْنَتَاهَا** الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ)). بخاری 3017. وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا مِنْ رَجُلٍ يَدْعُو امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَتَأْبَى عَلَيْهِ إِلَّا كَانَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ **سَاحِطًا** عَلَيْهَا حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا)). مسلم 1436.

۴- کسب رضایت شوهر - در مظهر و اخلاق و اکرام-: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی اللہ عنہ قَالَ: سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ: أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ؟ فَقَالَ: خَيْرُ النِّسَاءِ مَنْ تَسِرُ - يعني سرور وشادي در قلب شوهر ایجاد می کنند- إِذَا نَظَرَ، وَتَطِيعَ إِذَا أَمَرَ، وَلَا تُخَالِفَهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهَا". حاکم 2608.
 عَنْ الْحَصِينِ بْنِ مَحْصَنٍ، أَنَّ عَمَةً لَهُ أَتَتْ النَّبِيَّ ﷺ فِي حَاجَةٍ، فَفَرَّغَتْ مِنْ حَاجَتِهَا، فَقَالَ لَهَا النَّبِيُّ ﷺ أَذَاتُ زَوْجٍ أَنْتِ؟ قَالَتْ: نَعَمْ، قَالَ: كَيْفَ أَنْتِ لَهُ؟ قَالَتْ: مَا آلُوهُ - أي: لَا أَفِرُّ قَطْ فِي خِدْمَتِهِ وَاسْتِرْضَائِهِ إِلَّا شَيْئًا أَعْجَزَ عَنْهُ - إِلَّا مَا عَجَزْتُ عَنْهُ، قَالَ: ((فَانْظُرِي أَيْنَ أَنْتِ مِنْهُ، فَإِنَّمَا هُوَ جَنَّتُكَ **وَنَارُكَ**)). احمد 18610.

۵- سپاس و تشکر: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ سُوْلَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى امْرَأَةٍ لَا تَشْكُرُ لِرُزْقِهَا، وَهِيَ لَا تَسْتَغْنِي عَنْهُ)). حاکم 2696.
 وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((أَرَيْتُ النَّارَ فَإِذَا أَكْثَرُ أَهْلِهَا النِّسَاءُ يَكْفُرْنَ، قِيلَ: أَيْكْفُرْنَ بِاللَّهِ، قَالَ: يَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ، وَيَكْفُرْنَ الْإِحْسَانَ لَوْ أَحْسَنْتَ إِلَى إِحْدَاهُنَّ الدَّهْرَ، ثُمَّ رَأَتْ مِنْكَ شَيْئًا، قَالَتْ: مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ)).

وظایف زن یا حقوق شوهر

۶- اجازه گرفتن از شوهر - در روزه ی سنت و بیرون رفتن از منزل و اجازه ی ورود کسی را به منزل شوهر دادن و...:
عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((لَا يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَزَوْجَهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَلَا تَأْذَنَ فِي بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ...)).
بخاری 4823.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: ((إِذَا اسْتَأْذَنَتْ امْرَأَةٌ أَحَدَكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلَا يَمْنَعُهَا)). بخاری 4865.
وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: ((لَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَهُ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ آوَى مُحَدَّثًا - أي: عاصيا ومبتدعا-، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الْأَرْضِ)). مسلم 3664.

خلاصه: زن مسکن و مظهر سکونت و آرامش و آسایش است...
﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا﴾: او کسی است که شما را از یک تن آفرید، و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرامش یابد.
و عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: ((ثَلَاثَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْعَاقُ لَوَالِدَيْهِ، وَالْمَرْأَةُ الْمُرْتَجِلَةُ - در لباس و سخن با نا محرم و... -، وَالذَّيْوُثُ...)). نسائی 2526.

وظایف شوهر یا حقوق زن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْرَجُ - أَشَدُّ وَأَحْرَمُ - حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ، الْيَتِيمِ وَالْمَرْأَةِ».

۱- مهر: ﴿وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَتِهِنَّ نِحْلَةً﴾: و مهر زنان را به عنوان هدیه ای از روی طیب خاطر به ایشان بدهید. ﴿فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ﴾: و از هر کدام از زنان بهره مند شدید، مهریه او را به عنوان واجب مالی بپردازید، و در آنچه پس از تعیین مهریه [نسبت به مدت عقد یا کم یا زیاد کردن مهریه] بایکدیگر توافق کردید بر شما گناهی نیست.

۲- نفقه: ﴿وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا﴾: تأمین خوراک و پوشاک مادران شیردهنده به طور شایسته و متعارف بر عهده پدر فرزند است. هیچ کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی شود. عَنْ معاوية بن حيدة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا حَقُّ زَوْجَةٍ أَحَدُنَا عَلَيْهِ؟ قَالَ: ((أَنْ تُطْعَمَهَا إِذَا طَعِمْتَ، وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ أَوْ اكْتَسَبْتَ، وَلَا تَضْرِبَ الْوَجْهَ، وَلَا تَقْبَحَ وَلَا تَهْجُرَ إِلَّا فِي الْبَيْتِ)). أبو داود. 1834.

۳- مسکن: ﴿أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ﴾: همانجا که [خود] سکونت دارید، به قدر استطاعت خویش آنان را جای بدهید. هر چند این آیه در شدن مطلقه است ولی اگر قرار باشد مطلقه حق مسکن داشته باشد از باب اولی غیر مطلقه چنین حق دارد...

وظایف شوهر یا حقوق زن

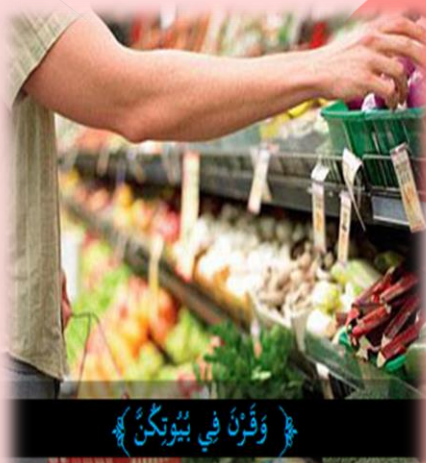
۴- هم خوابی: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضی اللہ عنہ قَالَ: أَنْكَحَنِي أَبِي امْرَأَةً ذَاتَ حَسَبٍ، فَكَانَ يَتَعَاهَدُ كَنَّتَهُ -أَي: زوج الولد-، فَيَسْأَلُهَا عَنْ بَعْلِهَا، فَتَقُولُ: نَعَمْ الرَّجُلُ مِنْ رَجُلٍ لَمْ يَطَأْ لَنَا فِرَاشًا -أَي: أي لم يضاعفنا حتى يطأ فراشنا-، وَلَمْ يَفْتَشْ لَنَا كَنْفًا مِنْذُ أَتَيْنَاهُ - أَرَادَتْ بِذَلِكَ الْكِنَايَةَ عَنْ عَدَمِ جِمَاعِهِ لَهَا-، فَلَمَّا طَالَ ذَلِكَ عَلَيْهِ ذَكَرَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: "الْقِنِي بِهِ"، فَلَقِيْتَهُ بَعْدُ، فَقَالَ: "كَيْفَ تَصُومُ؟" .. بَخَارِي 4691.

عن أبي جحی رضی اللہ عنہ قَالَ: "أَخْبَى النَّبِيُّ ﷺ بَيْنَ سَلَمَانَ وَأَبِي الدَّرْدَاءِ: فَرَارَ سَلَمَانُ أَبَا الدَّرْدَاءِ، فَرَأَى أُمَّ الدَّرْدَاءِ مُتَبَدِّلَةً، فَقَالَ لَهَا: مَا شَأْنُكَ؟ قَالَتْ: أَخُوكَ أَبُو الدَّرْدَاءِ لَيْسَ لَهُ حَاجَةٌ فِي الدُّنْيَا... بَخَارِي 1842.

۵- رفتار نیک -احترام و اهتمام و احساس و تقدیر و تشویق و امنیت معنوی و عاطفی-: ﴿وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ﴾: و با آنان به صورتی شایسته و پسندیده رفتار کنید.
عن أبي هريرة رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ خُلُقًا)). ترمذی 1078.

۶- صبر و تحمل: ﴿فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا﴾: چه بسا چیزی را خوش نمی دارید و خدا در آن مصلحت فراوان قرار می دهد.
عن أبي هريرة رضی اللہ عنہ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((اسْتَوْصُوا بالنِّسَاءِ فَإِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضَلَعٍ وَإِنَّ أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضِّلَعِ أَعْلَاهُ، فَإِنْ ذَهَبَتْ تَقِيْمُهُ كَسَرْتَهُ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ فَاسْتَوْصُوا بالنِّسَاءِ)). بَخَارِي 3105.
ثَوْنَةُ هَامِي از صبر رسول الله ﷺ: عَنْ أَنَسٍ رضی اللہ عنہ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ بَعْضِ نِسَائِهِ، فَأَرْسَلَتْ إِحْدَى أُمَهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ بِصُحْفَةٍ فِيهَا طَعَامٌ، فَضَرَبَتْ النَّبِيَّ ﷺ فِي بَيْتِهَا يَدَ الْخَادِمِ، فَسَقَطَتِ الصُّحْفَةُ، فَانْفَلَقَتْ، فَجَمَعَ النَّبِيُّ ﷺ فَلَقِيَ الصُّحْفَةَ، ثُمَّ جَعَلَ يَجْمَعُ فِيهَا الطَّعَامَ الَّذِي كَانَ فِي الصُّحْفَةِ، وَيَقُولُ: غَارَتْ أَمْكُم... بَخَارِي 4852.

وظایف شوهر یا حقوق زن

۷- محافظت از زن - غیرت در قبال: حجاب و لباس و صحبت و نماز و طاعت ها-: عن النبي ﷺ قال: ((ما من عبد استرعه الله رعية فلم يحطها بنصيحة إلا لم يجد رائحة الجنة)). بخاری 6646. وقال ﷺ: ((إن الله سائل كل راع عما استرعه: أحفظ أم ضيع، حتى يسأل الرجل عن أهل بيته)). ابن حبان 4585. ﴿وَلَا تَبْرَحْ تَبْرِجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى﴾: مانند روزگار جاهلیت قدیم زینتهای خود را آشکار مکنید.

۸- ادب و آموزش: عن النبي ﷺ قال: ((إذا أدب الرجل أمته فأحسن تأديبها وعلمها فأحسن تعليمها، ثم أعتقها فتزوجها كان له أجران)). بخاری 3215.

۹- تقوای الله: قال رسول الله ﷺ في حجة الوداع: ((فاتقوا الله في النساء، فإنكم أخذتموهن بأمان الله، واستحللتم فروجهن بكلمة الله، ولكم عليهن أن لا يوطئن فرشكم أحداً تكرهونه، فإن فعلن ذلك فاضربوهن ضرباً غير مبرح، ولهن عليكم رزقهن وكسوتهن بالمعروف...)). مسلم 2145.

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِينٍ أَذْهَبَ لِلْبَّ الرَّجُلِ الْحَارِمِ مِنْ إِحْدَاكُنَّ)). بخاری 296

آداب زناشوئی

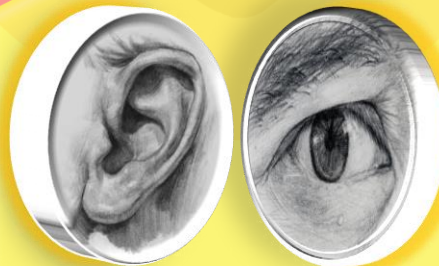
وفا: عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا ذَبَحَ الشَّاةَ يَقُولُ: ((أَذْهَبُوا بِذِي إِلَيَّ أَصْدِقَاءَ خَدِيجَةَ))، قَالَتْ: فَأَغْضَبْتَهُ يَوْمًا فَقَالَ ﷺ: ((إِنِّي رَزَقْتُ حَبَهَا)). صحيح ابن حبان 6967.

معاشرت و مداعبت: عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((كُلُّ شَيْءٍ لَيْسَ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ، فَهُوَ سَهْوٌ وَلَهْوٌ، إِلَّا أَرْبَعًا: مَشْيَ الرَّجُلِ بَيْنَ الْغُرَظَيْنِ وَتَادِيهِ فَرَسَهُ، وَتَعَلَّمَهُ السَّبَاحَةَ، وَمَلَاعِبَتَهُ أَهْلَهُ)). 18175.

مدارا: عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ عِنْدَ بَعْضِ نِسَائِهِ، فَأَرْسَلَتْ إِحْدَى أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ مَعَ خَادِمٍ بِقِصْعَةٍ فِيهَا طَعَامٌ، فَضَرَبَتْ بِيَدِهَا فَكَسَرَتِ الْقِصْعَةَ، فَضَمَّهَا وَجَعَلَ فِيهَا الطَّعَامَ، وَقَالَ: كُلُوا، وَحَبَسَ الرَّسُولُ وَالْقِصْعَةَ حَتَّى فَرَعُوا، فَدَفَعَ الْقِصْعَةَ الصَّحِيحَةَ وَحَبَسَ الْمَكْسُورَةَ. بخاری 2314.

تغافل و اکرام: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((الْمُؤْمِنُ غَرٌّ كَرِيمٌ، وَالْفَاجِرُ خَبِ لَئِيمٌ)). ترمذی 1883.

اسباب اختلاف

هوای نفس: ﴿فَأَحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ﴾: پس میان مردم به حق داورى کن و از هوای نفس پیروی مکن.

ظلم: ﴿وَحَمَلَهَا إِلَّا نَسْنُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾: انسان آن -یعنی امانت الله تعالى- را پذیرفت، بی تردید او ستمگری نادان بود.

حسادت و طمع: ﴿وَإِنْ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ يَتَّبِعِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ﴾: و در حقیقت بسیاری از شریکان به همدیگر ستم روا می‌دارند، به استثنای کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، و اینها بس اندکند.

ضعف ایمان: ﴿وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ﴾: و هر کس از یاد خدا روی گردان شود شیطان را به سراغ او می‌فرستیم پس همواره قرین و ملازم اوست!

عنادت: ﴿إِلَّا إِبْلِيسَ ابْنِ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ﴾: پس بجز ابلیس -که سر باز زد و کبر ورزید و از کافران شد- [همه] به سجده درافتادند.

دخالت: عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ أَنَّهُ زَوْجَ أُخْتِهِ رَجُلًا مِّنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَىٰ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَكَانَتْ عِنْدَهُ مَا كَانَتْ ثُمَّ طَلَقَهَا تَطْلِيقَةً لَّمْ يَرَجِعْهَا حَتَّىٰ انْقَضَتْ الْعِدَّةُ فَهُوَ بِهَا وَهْوَيْتُهُ ثُمَّ خَطَبَهَا مَعَ الْخُطَابِ، فَقَالَ لَهُ: يَا لَكُمُ أَكْرَمَتُكُمْ بِهَا وَزَوْجُكُمْهَا فَطَلَقْتُهَا وَاللَّهِ لَا تَرْجِعْ إِلَيْكَ أَبَدًا أَحَرَّ مَا عَلَيْكَ، قَالَ: فَعَلِمَ اللَّهُ حَاجَتَهُ إِلَيْهَا وَحَاجَتَهَا إِلَيْهِ بِعَلَاهَا، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَبِغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضِلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ﴾. ترمذی 2926.

برداشت نادرست!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ ۖ إِنَّ أَيْ اَهْلَ اِيْمَانٍ! از بسیاری از گمان ها [در حق مردم] پرهیزید؛ زیرا برخی از گمان ها گناه است...

اهمیت ندادن به احساسات...

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: تَقْبَلُونَ الصَّبِيَّانِ، فَمَا نَقْبَلُهُمْ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((أَوْ أَمْلِكُ لَكَ أَنْ تَزَعَ اللَّهُ مِنْ قَلْبِكَ الرَّحْمَةَ)). بخاری ۵۵۶۸.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۗ

ظلم: پایمال کردن حقوق

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: ((إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ، وَإِنَّهُ يَأْتِينِي الْخَصَمُ، فَلَعلَّ بَعْضَكُمْ أَنْ يَكُونَ أَبْلَغَ مِنْ بَعْضٍ، فَأَحْسِبْ أَنَّهُ صَدَقَ، فَأَقْضِي لَهُ بِذَلِكَ، فَمَنْ قَضَيْتَ لَهُ بِحَقِّ مُسْلِمٍ، فَإِنَّمَا هِيَ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ فليأخذها أَوْ فليتركها)). بخاری ۲۲۹۱.

وساوس!

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

خناس: پناهنکار

ویران گرهای زندگی

مقارنه و قیاس: نکوهش و سرزنش

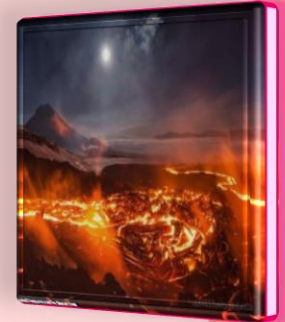
﴿قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ﴾

در اثر ضعف شخصیت یا تکبر و اعتماد به نفس نه اعتماد به الله تعالی

آتش فشان خشم

﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾
 عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رضي الله عنه أَنَّهُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، دَلْنِي عَلَى عَمَلٍ يَدْخِلُنِي الْجَنَّةَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَا تَغْضَبْ وَلَكَ الْجَنَّةُ. مسند شاميين 19.

منفی نگری و بدبینی

قال رسول الله ﷺ: ((فَجَاءَ إِبْرَاهِيمَ بَعْدَمَا تَزَوَّجَ إِسْمَاعِيلَ بِطَالِعٍ تَرَكَتَهُ فَلَمْ يَجِدْ إِسْمَاعِيلَ فَسَأَلَ أَمْرَأَتَهُ عَنْهُ، فَقَالَتْ: خَرَجَ يَتَغَيُّ لَنَا ثُمَّ سَأَلَهَا عَنْ عَيْشِهِمْ وَهَيْئَتِهِمْ، فَقَالَتْ: نَحْنُ بَشَرٌ نَحْنُ فِي ضَيْقٍ وَشِدَّةٍ فَشَكَتْ إِلَيْهِ، قَالَ: فَإِذَا جَاءَ زَوْجُكَ فَاقْرَأِي عَلَيْهِ السَّلَامَ وَقُولِي لَهُ يَغْيِرُ عَتَبَةَ بَابِهِ)). بخاری ۳۱۳۷

انتقام و عقوبت

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّي مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ وَأَوْلَدِكُمْ عَدُوٌّ لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾
 کسانی که ایمان آورده اید! بعضی از همسران و فرزندان شما دشمنان شما هستند، از آنها برحذر باشید؛ و اگر عفو کنید و چشم ببوشید و ببخشید، (الله شما را می بخشد)؛ چرا که الله بخشنده و مهربان است.

منشأ ویرانگری

حل مشکلات

از زنی پرسیدند زنان زیباتر و خوب تر از تو زیادند ولی چرا شوهرت تو را زیباتر و خوب تر از همه می بیند؟! پاسخ: آری خوب ترین و زیباترین نیستم ولی در مقابل آزار شوهرم گذشت می کنم! و اندوهش را می شنوم! و در مقابل خوبی هایش تشکر از وی می کنم! و در مقابل کوتاهی اش قناعت و تحمل می کنم! این چنین توصیه ی دین است: که مهربان و مطیع باشم! هر چند خارها به دستم فرو روند ولی همچنان گل می کارم!

حل مشکلات

سبب؟؟؟

مقدار؟؟؟
دعا صبر در مان
قدر الله وما شاء فعل

نیک اندیشی؟
بَلْ هُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ

سازش؟؟
(لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ
مُؤْمِنَةً)

وَمَا أَمْنَكُمْ
فِي مَصِيرِكُمْ
كَيْفَ أَتَيْتُمْ
وَيَحْفُوا عَنْ كَيْفِ

فشم؟؟؟
کلید بردقتی ها

کوتاه آمدن!!!

یادگیری تعامل!

شناخت
تفاوت‌ها

گذشت
زمان!!!

انصاف

خوشحالی
شیطان؟؟؟

مشاوره؟؟؟

پوزش!!!

عقل؟؟؟
عاطفه!!!

مریم قانواده!
(وَالصَّلَاحُ
حَيْرٌ)